

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Τόμος 39 - Τεύχος 4 - Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2000

NOSILEFTIKI

QUARTERLY PUBLICATION OF THE
HELLENIC NATIONAL GRADUATE NURSES ASSOCIATION

Vol 39 - No 4 - October - December 2000

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΜΕΣΟΓΕΙΟΝ 2 Γ ΚΤΙΡΙΟ - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Οδηγίες για τους συγγραφείς	305
2. Άρθρο Σύνταξης	311
<i>A. Παπαδαντωνάκη</i>	
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	
1. Επίδραση Δημογραφικών και Επαγγελματικών Χαρακτηριστικών των Νοσηλευτών στην εμφάνιση της επαγγελματικής εξουθένωσης	313
<i>E. Αδαλή, M. Πριάμη, Χρ. Πλατί</i>	
2. Νοσηλευτές και Γιατροί : Συνεργάτες? Απόψεις Παιδιάτρων και Γυναικολόγων	325
<i>A. Δελσιδου, Χρ. Νάνου, A. Μαλλίδου, Θ. Κατοστάρας</i>	
3. Η Σχέση του Νοσηλευτή και των Νέων Ατόμων με χρόνια Νεφρική Ανεπάρκεια (X.N.A)	332
<i>K. Τσιλίδης, Φ. Τολίκα, Χρ. Λεμονίδου</i>	
4. Γνώσεις Σπουδαστών ΤΕΙ Αθήνας όσον αφορά στο Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσολογικής Ανεπάρκειας (AIDS)	345
<i>Δ. Σαπουντζή-Κρέπια, A. Δημητριάδου, Δ. Μάρας, Z. Ρούπα-Δαριβάκη, E. Ζαντέ, Θ. Θεοδουλίδου, N. Ράπη</i>	
ΕΠΙΚΑΙΡΟ ΘΕΜΑ	
1. Ανάπτυξη και Ανάρτηση Επιστημονικού Περιοδικού στο Διαδίκτυο	354
<i>I. Καλοφουσούδης, M. Τσιριντάνη, Σπ. Μπινιώρης</i>	
ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	
1. Η Υγεία στην Παραδοσιακή Κοινωνία. Εθνογραφική Μελέτη στην Λυκόραχη	359
<i>Χρ. Τσιού</i>	
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΕΙΣ	
1. Το χιούμορ ως θεραπευτικό Μέσο	364
<i>Δ. Παπαδοπούλου</i>	
2. Η ποιότητα της φροντίδας υγείας μέσα από τα μάτια των Ασθενών	375
<i>Π. Λαζάρου</i>	
3. Διαφύλαξη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής των Ασθενών με Επιληψία. Ο Ρόλος του Ειδικού Νοσηλευτή	380
<i>Χρ. Χρυσοβιτσάνου</i>	
4. Σύνδεση θεωρητικών Μοντέλων και Νοσηλευτικής Διάγνωσης. Εφαρμογή και Προοπτικές στην Κλινική και Ψυχιατρική Νοσηλευτική	386
<i>A. Σταθαρού, A. Μπερκ</i>	
5. Η Ιστορία της Σύγχρονης Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής	394
<i>B. Μούγια</i>	
6. Νοσηλευτική Αντιμετώπιση Ασθενών με Παθολογικά Κατάγματα που οφείλονται σε Καούθεις Νεοπλασίες	399
<i>Z. Ρούπα-Δαριβάκη, Δ. Σαπουντζή-Κρέπια</i>	
7. Πρόληψη από Εξαρτησιογόνες Ουσίες - Ο Ρόλος της Νοσηλευτικής	407
<i>I. Παπαθανασίου, E. Κοτρώτσιου</i>	
8. Προεγχειρητική Προετοιμασία των Ασθενών - Ιστορική Εξέλιξη	413
<i>E. Κοτρώτσιου, E. Θεοδοσοπούλου</i>	
Αναλυτικές Οδηγίες για τους Συγγραφείς	420

CONTENTS

1. Instructions to Authors	305
2. Editorial	311
<i>A. Papadantonaki</i>	
RESEARCH PAPERS	
1. Sociodemographic and Occupational Factors Contributing to the development of Nursing Burn out	313
<i>E. Adali, M. Priami, Chr. Plati</i>	
2. Nurses and Doctors: Colleagues? Aspects of Obstetricians and Pediatricians	325
<i>A. Deltsidou, Chr. Nanou, A. Mallidou, Th. Katostaras</i>	
3. The Relationship between the Nurse and the Young Patients with End Stage Renal Disease (ESRD)	332
<i>K. Tsilidis, F. Tolika, Chr. Lemonidou</i>	
4. The TEI of Athens Students, Knowledge about AIDS	345
<i>D. Sapountzi-Krepia, A. Dimitriadou, D. Maras, Z. Roupa-Darivaki, E. Zante, Th. Theodoulidou, N. Rapti</i>	
ANNOTATION	
1. Designing and Development of a Nursing Scientific E- Journal of the WWW	354
<i>I. Kalofisoudis, M. Tsirintani, Sp. Biniaris</i>	
ETHNOGRAPHIC STUDY	
1. Health Care in the Traditional Society Ethnographic Study in Likoraxi	359
<i>Chr. Tsiou</i>	
REVIEWS	
1. Humor as Healing Means	364
<i>D. Papadopoulou</i>	
2. Quality of Care Through Patients' Eyes	375
<i>P. Lazarou</i>	
3. Preservation and Improvement of the Quality of life of Epileptic Patients. The Role of the Specialist Nurse	380
<i>Chr. Chrysovitsanou</i>	
4. The Connection Between Theoretical Models and Nursing Diagnosis. Application and Perspectives in Clinical Psychiatric Nursing	386
<i>A. Statharou, A Berk</i>	
5. The History of Modern Psychiatric Nursing	394
<i>V. Mougia</i>	
6. Nursing Care for Patients with Pathological Fractures from Cancer	399
<i>Z. Roupa- Darivaki, D. Sapountzi- Krepia</i>	
7. Prevention of Dependence Producing Drugs - The Nursing Role	407
<i>I. Papathanasiou, E. Kotrotsiou</i>	
8. Preoperative Preparation of the Patients - Historical Development	413
<i>E. Kotrotsiou, E. Theodosopoulou</i>	
Detailed instructions to Authors	420

Η ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ - ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Ευαγγελία Κοτρώτσιου,

Διδάκτωρ Παν. Αθηνών, Καθηγήτρια Εφ. ΤΕΙ Λάρισας.

Θεοδοσοπούλου Ελένη,

Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής

Πανεπιστημίου Αθηνών

ΤΕΙ Λάρισας, Τμήμα Νοσηλευτικής

Περίληψη: Η προεγχειρητική προετοιμασία, ορίζεται ως οι δραστηριότητες εκείνες οι οποίες αναλαμβάνονται από τους νοσηλευτές με σκοπό την προετοιμασία του ασθενούς για το χειρουργείο και για την άμεση μετεγχειρητική περίοδο.

Το άρθρο αυτό παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο γίνονταν η προεγχειρητική προετοιμασία των ασθενών σε τέσσερις χρονικές περιόδους: 1900-1919, 1921-1939, 1940-1959, 1969-1979.

Λέξεις ευρητηριασμού: Προεγχειρητική προετοιμασία, Νοσηλευτική προεγχειρητική προετοιμασία, Ιστορική εξέλιξη.

Αλληλογραφία: Κοτρώτσιου Ευαγγελία Νίκαια Λάρισας, Τ.Κ. 41500 Τηλ: 041-921819 οικία 041-613986 εργασία

PREOPERATIVE PREPARATION OF THE PATIENTS-HISTORICAL DEVELOPMENT

Evagelia Kotrotsiou, PhD

Clinical Professor, Educational Institute (TEI) Larissa

Theodosopoulou Eleni, PhD

Assistant Professor University of Athens -

Nursing Department

TEI Larissa - Nursing Department

Abstract: The term "preoperative preparation" is defined to include all those activities undertaken by nurses in order to prepare a patient prior to his/her introduction into the operating room and for the postoperative period immediately after surgery.

This article looks into the ways which patients were prepared preoperatively throughout four district periods: 1900-1919, 1920-1939, 1940-1959, 1960-1979.

Key words: Preoperative preparation, Nursing preoperative preparation, historical development.

Corresponding author: Kotrotsiou Evagelia Nikaia, 41500 Larisa, Tel: 041-921819 home 041-613986 office.

Σύμφωνα με την Sharon, η ιστορική έρευνα και η ιστορική αναδρομή μάς βοηθάει στην ανάπτυξη καινούργιων ιδεών, χωρίς την επανάληψη των λαθών του παρελθόντος. Αποτελεί μία κατανόηση του παρελθόντος και μπορεί να μας δώσει πληροφορίες στη διαφώτιση θεμάτων, καθώς και να μας βοηθήσει στη λήψη αποφάσεων, που θα επηρεάσουν το μέλλον. Η γνώση του πώς εξελίσσεται η προεγχειρητική προετοιμασία, βοηθάει, τους νοσηλευτές, να διατυπώσουν και να σχηματοποιήσουν νέες ιδέες, για την προετοιμασία του ασθενούς για το χειρουργείο, και δίνει διορατικότητα για το μέλλον¹.

Η προεγχειρητική προετοιμασία ορίζεται ως: οι διαδικασίες που γίνονται, από τους νοσηλευτές, για την προετοιμασία του ασθενούς, για τη χειρουργική διαδικασία και για την άμεση μετεγχειρητική περίοδο, και είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της νοσηλευτικής φροντίδας¹.

Ακολουθεί μία ιστορική ανασκόπηση του τρόπου προεγχειρητικής προετοιμασίας στις χρονικές περιόδους: 1900-1919, 1920-1939, 1940-1959, 1960-1979.

1. Κατά την περίοδο 1900-1919, σύμφωνα με τη Mary Moran, που ήταν επόπτρια νοσηλεύτρια σε ένα νοσοκομείο της πόλης Augusta, οι

ασθενείς προετοιμάζονταν, για το χειρουργείο με μπάνιο καθαριότητας, και για την αναισθησία με αιθέρα, με διαιτητική ρύθμιση, και κάποια μέθοδο προετοιμασίας του εντέρου. Η περιοχή, γύρω από το εγχειρητικό πεδίο, πλένονταν, με ιδιαίτερη προσοχή, και γίνονταν υποκλυσμοί, ανάλογα με την περιοχή της επέμβασης. Συχνά, στον ασθενή δίνονταν ένα πλήρες μπάνιο. Στους νοσηλευτές της εποχής έλεγαν: «καθησύχασε τον άρρωστο, όσο μπορείς, πες του πώς θα πάρει τον αιθέρα, πες του να παίρνει βαθιές αναπνοές και μετά να φυσάει, και έτσι ο αιθέρας θα επιδράσει πιο γρήγορα και θα χρησιμοποιηθεί λιγότερο αέριο, πράγμα που θα αποτελέσει πλεονέκτημα γι' αυτόν». Οι άρρωστοι, που δεν ήταν δυνατοί έπιναν ούισκυ και όσοι, ήταν νευρικοί ελάμβαναν μορφίνη. Αμέσως μετά την έναρξη της αναισθησίας, τοποθετούνταν στον ασθενή ένας καθετήρας ούρων². Οι Francis M. Caird και Charles W. Cathcart έλεγαν ότι τα πριν από το χειρουργείο νοσηλευτικά καθήκοντα περιορίζονταν στη φροντίδα για τους υποκλυσμούς³. Ο George H. Hoxie έλεγε ότι "ο χειρουργός πρέπει να βασίζεται, για την καθαριότητα, στο νοσηλευτή του και ότι, η νοσηλευτική φροντίδα, σε περίπτωση χειρουργείου, μπορεί να προσδιορίζει την επιτυχία του". Στην περίοδο αυτή, οι νοσηλευτές προετοιμάζουν τον άρρωστο και για χειρουργικές επεμβάσεις που γίνονταν στο χώρο του σπιτιού, (τακτική που συνηθίζονταν την εποχή εκείνη). Αφού λαμβάνονταν η απόφαση να πραγματοποιηθεί το χειρουργείο στο σπίτι, ο νοσηλευτής αναμένονταν να φτάσει, εκεί, λίγες ώρες πριν από την επέμβαση, αφού, προηγουμένως είχε περάσει από το γραφείο του χειρουργού και είχε πάρει τα απαραίτητα, για την επέμβαση, εργαλεία και αντικείμενα και, έτσι, ο χειρουργός να τα βρεί όλα έτοιμα⁴. Ο νοσηλευτής ήταν υπεύθυνος για την επιλογή του κατάλληλου για την επέμβαση δωματίου, για το άδειασμα του δωματίου από τα έπιπλα, και για το βρασμό των σεντονιών. Σύμφωνα με την Lillie Forbes (1910), για την προετοιμασία του αρρώστου αφιερώνονταν εβδομάδες, πριν από την επέμβαση. Στην προεγχειρητική περίοδο,

απαιτούνταν ελαφρά και θρεπτική δίαιτα, καθαρός αέρας και ήλιος, μπάνια, πνευματική και σωματική ξεκούραση, και ευχάριστο περιβάλλον. Ο ασθενής τις τελευταίες 4-5 μέρες τις περνούσε στο νοσοκομείο. Ήταν καθήκον του νοσηλευτή να αποκτήσει την εμπιστοσύνη του αρρώστου, δείχνοντας διακριτικότητα, λεπτότητα, και υπομονή και ελευθερώνοντας το μυαλό του ασθενούς, από κάθε φόβο ή τρόμο, για την επερχόμενη επέμβαση. Αυτό αποτελούσε μια υποτυπώδη ψυχολογική προετοιμασία του ασθενούς. Οι επισκέψεις, κατά τη διάρκεια των 24-48 ωρών, πριν από την επέμβαση, απαγορεύονταν⁵. Οι νοσηλευτές, από το 1916 και μετά, άρχισαν να είναι υπεύθυνοι για τη λήψη του οικογενειακού και ατομικού ιστορικού του αρρώστου⁶. Όλες οι νοσηλευτικές ενέργειες της εποχής αυτής γίνονταν μετά από ιατρικές εντολές και πολλά νοσηλευτικά άρθρα γράφονταν από γιατρούς, οι οποίοι έλεγαν στους νοσηλευτές τί να κάνουν και πώς να παρέχουν φροντίδα, σύμφωνα με τον τρόπο που αυτοί επιθυμούσαν¹.

2. Στην περίοδο 1920-1939, δόθηκε η κατεύθυνση για ψυχολογική και σωματική, μαζί, προετοιμασία⁷. Η Harmer, που ήταν διπλωματούχος νοσηλεύτρια, έλεγε ότι, για να φροντίσουμε για την ψυχολογική προετοιμασία του αρρώστου, «δεν έχουμε παρά να τοποθετήσουμε τους εαυτούς μας στη θέση του για να μπορέσουμε να καθοδηγήσουμε τη φροντίδα μας»⁷.

Επίσης, για πρώτη φορά αναφέρεται, από τον John Brayan, το 1926, η σημασία των ασκήσεων των ποδιών για την αύξηση της κυκλοφορίας⁸. Οι Marie Wood και Eastman Sheehan ανέφεραν, ότι το μεγαλύτερο μέρος της ανάρρωσης των ασθενών βασίζονταν στους νοσηλευτές, που θα έπρεπε να προβλέπουν τις ανάγκες τους και να δείχνουν γνήσιο ενδιαφέρον⁹. Κατά την περίοδο αυτή, εμφανίζεται η ιδέα της γραπτής άδειας, από τον ίδιο τον ασθενή για τη χειρουργική του επέμβαση¹⁰. Οι Cabot και Giles ανέφεραν, ότι η τεχνική προετοιμασία για το χειρουργείο δεν αποτελεί το μοναδικό κομμάτι της προεγχειρητικής προετοιμασίας. Η ψυχολογική προετοιμασία του ασθενούς είναι, επίσης, σημαντική. Επίσης, κατηγοριοποίησαν τις επεμ-

βάσεις σε επείγουσες ή αναγκαίες και σε επιλεγμένες. Οι επιλεγμένες επεμβάσεις έλεγαν ότι δεν απαιτούν μεγάλη βιασύνη. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, δημοσιεύτηκαν άρθρα για τη σημασία, τόσο της σωματικής, όσο και της ψυχολογικής, προετοιμασίας. Παρ' όλα αυτά, όμως, η προεγχειρητική ψυχολογική προετοιμασία και διδασκαλία του αρρώστου δεν έγινε κομμάτι της νοσηλευτικής φροντίδας. Οι νοσηλευτές παραμένουν υφιστάμενοι των γιατρών. Όμως, για πρώτη φορά, αρχίζει να εμφανίζεται η νοσηλευτική εκτίμηση και οι νοσηλευτές αρχίζουν να σκέπτονται κριτικά. Επίσης, αρχίζουν να αυξάνονται οι ανώτερες νοσηλευτικές σχολές, τα νοσηλευτικά βιβλία και τα νοσηλευτικά άρθρα. Οι νοσηλευτές, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, αρχίζουν να ανακαλύπτουν την κοινωνική τους δύναμη¹¹.

3. Στην Περίοδο 1940-1959, σύμφωνα με τη Minnie Goodnow, οι νοσηλευτές είναι εκείνοι που θα πρέπει να καθουχάσουν τον άρρωστο προεγχειρητικά. Η ίδια έλεγε, ότι οι άρρωστοι θα πρέπει να είναι πληροφορημένοι για το νοσοκομειακό περιβάλλον και τις νοσοκομειακές διαδικασίες, και πρόσθετε, ότι η προεγχειρητική προετοιμασία έχει δύο πτυχές, την προετοιμασία για τη χειρουργική διαδικασία και την προετοιμασία για τη διαδικασία της αναισθησίας¹². Η Margaret A. Tracy (1942) έλεγε, ότι οι νοσηλευτές θα πρέπει να έχουν μία στάση κατανόησης για τον ασθενή και την οικογένειά του και να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις προσωπικές του ανάγκες¹³. Η Helen Young (1942) σημείωνε, ότι οι προεγχειρητικοί φόβοι των αρρώστων μπορεί να βασίζονται σε παρανοήσεις και προλήψεις, οι οποίες μπορεί να σταματούν με τις επεξηγήσεις. Επίσης, η ίδια ανέφερε, ότι δεν πρέπει να παραβλέπεται η πίστη και η θρησκεία των αρρώστων¹⁴. Κατά την περίοδο αυτή, έδιναν στους αρρώστους, τη νύχτα, πριν από το χειρουργείο ηρεμιστικά, για να είναι σίγουροι ότι θα κοιμηθούν. Οι Montag et al (1953) πίστευαν, ότι οι νοσηλευτές, δεν πρέπει να ενδιαφέρονται μόνο για τη σωματική προετοιμασία του αρρώστου, αλλά θα πρέπει να αναγνωρίζουν, ότι οι άρρωστοι χρειάζονται και ψυχολογι-

κή προετοιμασία. Έλεγαν, επίσης, ότι η ψυχολογική προετοιμασία του αρρώστου αποτελεί μια σημαντική πλευρά της προεγχειρητικής περιόδου και ότι οι νοσηλευτές θα πρέπει να συμμετέχουν στην προετοιμασία αυτή και να αυξάνουν την εμπιστοσύνη του αρρώστου στο χειρουργό, απαντώντας έξυπνα στις ερωτήσεις του. Όμως, κάθε δύσκολη και ιδιαίτερη ερώτηση θα πρέπει να παραπέμπεται στο χειρουργό¹⁵. Το 1958, η Irving Janis περιέγραψε ξεκάθαρα τις τρεις μεγαλύτερες φάσεις του ψυχολογικού stress, που εμφανίζεται όταν το άτομο εκτίθεται σε επικίνδυνες καταστάσεις. Αυτές είναι (1) η φάση της απειλής, στην οποία το άτομο λαμβάνει σήματα για τον επερχόμενο κίνδυνο (2) η φάση της επίδρασης του κινδύνου, στην οποία το άτομο εκτίθεται στον κίνδυνο, και (3) την, μετά από την έκθεση στον κίνδυνο, φάση της καταδυναστευσης, κατά την οποία το άτομο αντιλαμβάνεται τις απώλειες, που έχει υποστεί. Σύμφωνα με την Janis, μια μεγάλη χειρουργική επέμβαση αποτελεί μια τέτοια στρεσογόνα κατάσταση. Το άτομο αντιμετωπίζει ένα συνδυασμό από τρεις επικείμενους κινδύνους, τον πόνο, τη σοβαρή σωματική βλάβη και το θάνατο. Η συναισθηματική προετοιμασία, ως εκ τούτου, είναι τόσο σημαντική, όσο και η σωματική φροντίδα, και η επαρκής διδασκαλία και εξήγηση μπορεί να εξασφαλίσει τη συνεργασία του ασθενούς.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, εισάγονται νέα προγράμματα στις νοσηλευτικές σχολές, με αποτέλεσμα οι νοσηλευτές να αποκτούν το γνωστικό εκείνο υπόβαθρο, που θα τους βοηθήσει να κατανοήσουν τη διεργασία της αρρώστιας και της μοναδικότητας και ατομικότητας του κάθε αρρώστου και να φροντίσουν αρρώστους με ιδιαίτερα προβλήματα. Επίσης, οι άρρωστοι έμαθαν περισσότερα και άρχισαν να βλέπουν την παροχή της φροντίδας ως δικαίωμά τους. Στην περίοδο αυτή, φαίνεται ότι οι νοσηλευτές αρχίζουν να έχουν έναν ενεργό ρόλο στη διδασκαλία του ασθενούς¹.

4. Κατά τη χρονική περίοδο 1960-1979, δίνεται μεγάλη έμφαση στη νοσηλευτική έρευνα και στην επιστημονική εκπαίδευση των νοσηλευτών. Εισάγεται και αναπτύσσεται η πρωτοβάθ-

μια νοσηλευτική φροντίδα. Οι νοσηλευτές θα πρέπει να γνωρίζουν τις προεγχειρητικές ανησυχίες και τα ενδιαφέροντα των ασθενών και να προσπαθούν να τα αντιμετωπίσουν¹⁶. Η υποστηρικτική πληροφόρηση θεωρήθηκε ότι αποτελούσε κάτι το πολύ σημαντικό για τη συμπεριφορική απάντηση του ασθενούς στη χειρουργική επέμβαση¹⁷. Οι Rhetaugh Dumas και Barbara Anderson (1964) πίστευαν, ότι η συναισθηματική αντίδραση του χειρουργικού ασθενούς στην ασθένειά του είχε σημαντική επίδραση στη μετεγχειρητική του πορεία και, επίσης, ότι ένα από τα στοιχεία, που συνθέτουν τον επαγγελματικό νοσηλευτικό ρόλο ήταν και η μείωση του stress των ασθενών¹⁸. Ερευνητικά ευρήματα έδειξαν, επίσης, ότι η προεγχειρητική προετοιμασία, βασισμένη πάνω στις ιδιαίτερες προσωπικές ανάγκες του κάθε ασθενούς, μείωνε τα περιστατικά του μετεγχειρητικού εμετού και ότι το προεγχειρητικό χειρουργικό stress αποτελούσε κάτι το πολύ σημαντικό για τη μετεγχειρητική ανάρρωση του ασθενούς¹⁹. Ερευνητικά άρθρα της νοσηλευτικής βιβλιογραφίας έδωσαν έμφαση στην εκτίμηση των ατομικών αναγκών του κάθε ασθενούς, για την προεγχειρητική του προετοιμασία, και έδειξαν, ότι αυτή η προετοιμασία μειώνει τα περιστατικά των μετεγχειρητικών επιπλοκών^{20,21,22}. Κατά την περίοδο αυτή, η δομημένη προεγχειρητική πληροφόρηση και διδασκαλία έγινε αναπόσπαστο κομμάτι της προεγχειρητικής νοσηλευτικής φροντίδας και του νοσηλευτικού ρόλου, και, αυτή η προεγχειρητική ψυχολογική προετοιμασία του ασθενούς, συνδέθηκε με τη μετεγχειρητική του πορεία και ανάρρωση και τεκμηριώθηκε με τα νοσηλευτικά ερευνητικά ευρήματα¹⁸.

Επίλογος - Συμπεράσματα

Στη σημερινή κλινική νοσηλευτική πρακτική η προεγχειρητική προετοιμασία τόσο σε σωματικό όσο και σε ψυχολογικό επίπεδο αποτελεί δουλειά ρουτίνας στα χειρουργικά τμήματα. Η προεγχειρητική προετοιμασία είναι μία

από τις σημαντικότερες χειρουργικές νοσηλευτικές παρεμβάσεις.

Στην ελληνική όμως, πραγματικότητα και στα ελληνικά νοσοκομεία παρατηρείται το εξής φαινόμενο: Ο άρρωστος που πρόκειται να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση προετοιμάζεται πάντοτε και με ιδιαίτερη προσοχή σωματικά αλλά, το ψυχολογικό μέρος της προετοιμασίας συνήθως, παραλείπεται. Εφαρμόζεται βέβαια, κάποιες φορές αλλά, με τρόπο περιστασιακό και αποσπασματικό. Οι αιτίες που προκαλούν την κατάσταση αυτή είναι η μεγάλη έλλειψη νοσηλευτών στα ελληνικά νοσοκομεία, η έλλειψη του απαραίτητου γνωστικού υπόβαθρου σε αρκετούς από τους υπάρχοντες μάχιμους κλινικούς νοσηλευτές, η έλλειψη διαθέσιμου χρόνου μέσα στο ωράριο εργασίας, που πιέζει τους νοσηλευτές, να εκτελούν μόνο τις απολύτως απαραίτητες νοσηλευτικές παρεμβάσεις κ.α.

Το τελικό αποτέλεσμα είναι να στέλνονται στο χειρουργείο άρρωστοι απροετοίμαστοι, με ένα έντονο φόβο για το άγνωστο που ανοίγεται μπροστά τους, με έντονο άγχος, ανησυχία και stress. Η έρευνα απέδειξε ότι όλα αυτά μπορούν να επιδράσουν στην μετεγχειρητική πορεία και εξέλιξη, στις μετεγχειρητικές επιπλοκές, στον μετεγχειρητικό πόνο²³ και να παρατείνουν την παραμονή του αρρώστου στο νοσοκομείο, αυξάνοντας και το τελικό κόστος της φροντίδας.

Είναι απαραίτητο οι σύγχρονοι επιστήμονες νοσηλευτές να διδάσκονται την σπουδαιότητα της προεγχειρητικής προετοιμασίας τόσο στο σωματικό όσο και στο ψυχολογικό επίπεδο και επίσης τρόπους, μεθόδους και τεχνικές με τις οποίες θα προσφέρουν την καταλληλότερη για τον κάθε ασθενή προετοιμασία. Επίσης η πολιτεία θα πρέπει με τη δική της παρέμβαση (για παράδειγμα διορίζοντας επιστήμονες νοσηλευτές και καλύπτοντας τα υπάρχοντα κενά) να δώσει τη δυνατότητα στους γνωρίζοντες νοσηλευτές να εφαρμόσουν την γνώση τους στον άρρωστο που την έχει τόσο μεγάλη ανάγκη.

Βιβλιογραφία

1. Sharon L.(1993).Preoperative preparation. Historical development. AORN Journal 57(6), 1402-1414.
2. Moran M.(1903). Preparation and after treatment of operation cases. The Trained Nurse 31, 17-21.
3. Caird F.M & Cathcard CW. (1903).A Surgical Handbook for the Use of Students, Practitioners, House Surgeons, and Dressers, 12th ed. London: Charles Griffin & Co.
4. Bremerman L.(1906). The duties of the nurse in tenement house operations. The Trained Nurse 36, 141-144.
5. Forbes L.(1910). The preparation of a patient for an abdominal operation.Nurses' Journal of the Pacific Coast 6, 76-77.
6. Child C.P. (1916). Surgical Nursing and Technique : A Book for Nurses, Dressers, House Surgeons, etc, second ed.London: Bailliere, Tindall and Cox.
7. Harmer B. (1922).Textbook of the Principles and Practice of Nursing. New York City: The MacMillan Co.
8. Brayan J.(1926). Surgical convalescence: Medical aspects.The Boston Medical and Surgical Journal 194, 920-929.
9. Wood M.S. & Sheehan J.E.(1928). Nursing in plastic surgery. American Journal of Nursing 28, 1209-1211.
10. Eliason E et al.(.1929) Surgical Nursing. Philadelphia: J B Lippincott Co.
11. Griffin G.J.& Griffin J.K.(1973). History and Trends of Professional Nursing.St Louis: The C V Mosby Co.
12. Goodnow M.(1941). The Technic of Nursing, fourth ed. Philadelphia: W B Saunders Co.
13. Tracy M.(1942). Nursing: An Art and a Science, second ed. St Louis: The C V Mosby Co.
14. Young H.(1942). Essentials of Nursing.New York City: G P Putnam's Sons.
15. Montag M.L & Filson M.(1953). Nursing Arts, second ed. Philadelphia: W B Saunders Co.
16. Janis IL.(1958). Psychological Stress: Psychoanalytic and Behavioural Studies of Surgical Patients. New York, John Willey.
17. Cassady J.R. & Altrocchi J.(1960). "Patients' concerns about surgery". Nursing Research 9, 219-221.
18. Giller D.(1964). "Some psychological factors in recovery from surgery". Hospital Topics 41, 79-81.
19. Dumas R. & Anderson B.(1963). "Psychological preparation beneficial-if based on individual needs".Hospital Topics 42, 79-81.
20. Dumas R.G. & Leonard R.C.(1963). "The effect of nursing on the incidence of postoperative vomiting. Nursing Research 12, 12-15.
21. Dodge J.S.(1969). "Factors related to patients' perceptions of their cognitive needs".Nursing Research 18, 502-513.
22. Weiler M.C.(1968). "Postoperative patients evaluate preoperative instruction". American Journal of Nursing 68, 1465-1467.
23. Κοτρώτσιου, Ε. Η προεγχειρητική προετοιμασία των ασθενών και η σχέση της με το μετεγχειρητικό πόνο. Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα 1999.

Υποβλήθηκε για δημοσίευση 7/2/2000